

JOAN CORNET

President d'InnoHealth Academy

«Les dades són un element clau per transformar a fons el sistema de salut»

Per què es parla tant de les dades de la salut?

No és una moda, és una realitat. Les ciències de la salut es fonamenten en l'evidència científica a partir de dades. Quan anem al metge i li expliquem el que ens passa li transmetem una sèrie de dades que són molt rellevants per al professional clínic que diagnostica i prescriu. Igualment, si diem que cal transformar la manera com es donen els serveis de salut amb nous processos, un element clau per fer-ho són les dades.

L'heterogeneïtat de les dades és un problema?

La diversitat de tipus de dades, per exemple, dades estructurades, semiestructurades i no estructurades, dificulta l'estandardització. Per això ens cal la interoperabilitat, és a dir, la possibilitat de treballar conjuntament amb dades diverses recollides per diferents agents.

Un altre repte és el de la qualitat. En el context de la IA a l'assistència sanitària, si les dades introduïdes en un sistema d'IA són inexactes, incompletes o esbiaixades, les idees, prediccions o decisions del sistema també seran errònies. Si hem d'alimentar una IA amb dades poc fiables, no funcionarà bé. Cap hospital no pot adoptar la IA i esperar que tindrà instantàniament un *smart hospital*. Cal un exercici previ de preparació de

tot el sistema de treball per obtenir dades que siguin útils.

La IA és un mer instrument i només és eficient en la mesura que tinguem clars els objectius que volem assolir. És cabdal saber quin és l'àmbit o àmbits que es volen millorar analitzant el què i el com estem treballant.

I quins serien els àmbits susceptibles de millora?

Sense voler ser exhaustiu diria que la precisió dels diagnòstics, la personalització dels tractaments, la continuïtat assistencial del pacient, les anàlisis predictives i el funcionament de la part administrativa, entre d'altres. Tot això es pot fer de manera més eficient gràcies a la IA basada en dades de qualitat.

Quan una persona va a un servei de salut perquè es troba malament

s'inicia un procés amb diverses etapes. Aquest procés pot ser altament automatitzat i fer que tot sigui més simple i eficient, tant per al pacient com per als professionals.

Aquesta transició tecnològica arriba en un moment en què la sostenibilitat del sistema sanitari és un dels grans debats. Això també marca prioritats?

Tenint en compte la insuficiència de recursos humans i econòmics, i les limitacions que això imposa a l'atenció, em sembla que cal explorar totes les possibilitats que ens donen la recollida i l'anàlisi de dades amb IA per buscar millores tant en l'atenció al pacient com en els processos clínics i administratius. Ambdós poden ajudar a una millora de la sostenibilitat de l'organització i del sistema.

Hi ha prou consciència entre els professionals i gestors del potencial transformador de les dades i la IA en l'àmbit sanitari?

Sí que hi ha consciència que les organitzacions de la salut s'han de transformar i que les tecnologies i la IA en particular hi poden ajudar. Tot i així, hi ha una certa confusió que s'ha incrementat amb l'arribada del ChatGPT. El món mediàtic emet missatges ambivalents que propicien aquesta confusió. Els nostres metges i infermeres tenen excel·lents coneixements clínics, però no són tecnòlegs, i això els pot portar a pensar que adoptar eines com la IA els complicarà la feina, quan és el contrari.

Com es pot sortir d'aquesta confusió?

No és fàcil. Ens cal amb una certa urgència una formació que posi el focus a mostrar a gestors, directius,

caps de servei i professionals clínics que poden aconseguir amb l'adopció de tota aquesta tecnologia, i fer-los conscients dels riscos i dels reptes ètics i de ciberseguretat derivats del seu ús a la pràctica quotidiana. En aquest sentit el Departament de Salut ha posat en marxa el programa Salut IA amb l'objectiu de promoure i desenvolupar la intel·ligència artificial en el sistema de salut.

L'ús intensiu de les dades i de la IA pot portar a una medicina cada vegada més preventiva i menys reactiva?

L'ús intensiu de dades i IA en medicina promet un canvi de paradigma de tractament de les malalties i la prevenció. És possible que, gràcies a la IA, d'aquí a uns anys visquem un escenari en què no trucaràs per anar al metge, sinó que el sistema et trucarà a tu perquè hi vagis: haurà detectat que alguna cosa no va bé i s'hi podrà intervenir abans que empitjori. Aquest escenari demanarà un pacient més conscient i més proactiu amb la seva salut.

Serà un canvi de paradigma?

Sí, en majúscules. El nou paradigma de la IA als serveis de salut és el resultat de la integració de diverses tecnologies emergents, com ara la IA generativa, el *blockchain*, la genòmica, els dispositius del pacient connectat (IoT), etc. L'objectiu

és millorar la gestió de les malalties cròniques, l'atenció al pacient i transformar l'ecosistema sanitari. També hi haurà riscos, però el més gran es troba en els mateixos humans, perquè la tecnologia és instrumental i sol reflectir fidelment el que nosaltres som i com actuem. Tot i que aquestes tecnologies són molt prometedores, és crucial abordar els reptes associats, com ara la privadesa de les dades, les consideracions ètiques, així com garantir un accés equitatiu a aquestes tecnologies.

Què els diria als gestors dels centres sanitaris sobre la revolució de les dades?

Els gestors i directius tenen una gran oportunitat. A mesura que hi ha la necessitat de transformar les nostres organitzacions, la IA ens situa en un moment sense precedents per millorar l'atenció al pacient, augmentar l'eficiència operativa i posicionar una institució com a líder avançat en el panorama assistencial.

L'adopció de noves tecnologies sovint comporta dubtes, preocupacions sobre els costos, l'enrenou de la implementació i la gestió del canvi. Però considerem l'alternativa: romandre estàtic en un camp dinàmic. Ens arrisquem a quedar-nos enrere, no només en l'adopció de tecnologia, sinó també en la nostra missió bàsica: oferir la millor atenció possible als pacients. ■